



# سرور و رشور استان البر



سر راه هم حتماً از تپه گردشگری چغا دیدن کنید. این گردشگاه که مرتفع‌ترین نقطه بروجرد است و به آن بام بروجرد هم می‌گویند فضایی را فراهم کرده که با چشم‌اندازی ۳۶۰ درجه از شهر و باغ زیبای فدک روبه‌رو خواهید شد. زیبایی‌های طبیعی بروجرد آنقدر زیاد است که در یک گزارش نمی‌گنجد و بهتر است خودتان از نزدیک ببینید.

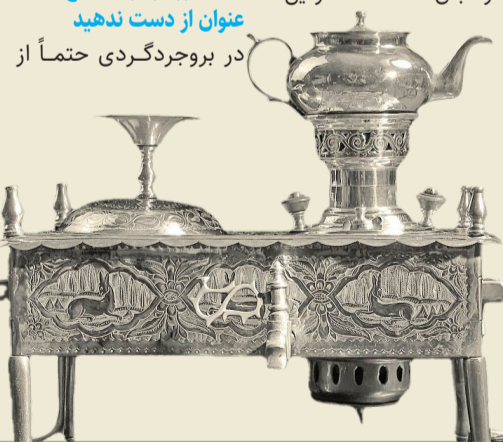


## گشت و گذار در شهر

بروجرد می‌رسید که قدمت آن حداقل به دوران قاجار برمی‌گردد. این بازار از سه راسته بازار تشکیل شده که هرکدام از راسته‌ها مغازه‌های سنتی گیوه‌دوزی، جاجیم بافی، جوراب‌بافی، مسگری، حلبی سازی، چلنگری، بوریابافی، لحاف‌دوزی را در خود جای داده است. در این

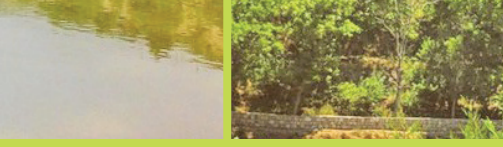
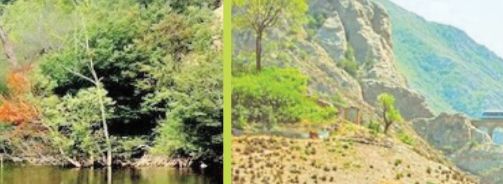
توصیه ما برای بروجردگردی و دیدن آثار تاریخی آن پیاده‌روی از سمت خیابان اصلی شهر یعنی شهدا به سمت خیابان جعفری یعنی جایی است که بازار سنتی شهر قرار گرفته است. نخست به دیدن مسجد بزرگ و قدیمی بروجرد یعنی مسجد سلطانی که به نام مسجد امام خمینی(ره) شناخته می‌شود، بروید.

بنای فعلی این مسجد در دوران قاجار و زمان فتحعلی‌شاه ساخته شده است. این مسجد که از نوع مساجد چهار ایوانی (مانند مسجد امام تهران و مسجدالنبی قزوین) است با ۷ هزار مترمربع وسعت بزرگ‌ترین مسجد تاریخی غرب کشور است. پس از آن به بازار



## کیاب بروجرد را به هیچ عنوان از دست ندهید

در بروجردگردی حتماً از



بازارگردی به همه علاقه‌مندان مردم‌شناسی توصیه می‌کنیم حتماً دوربین فیلمبرداری و عکاسی خود را همراه داشته باشند تا بتوانند لحظات نابي را ثبت کنند. از هر کدام از صاحبان این مشاغل که بخواهید درباره حرفه خود برای شما بگویند حتماً با گویش شیرین بروجردی وقت زیادی برای شما می‌گذارند که باورتان نمی‌شود. پس از آن سراغ مسجد جامع را بگیرید که حدود ۱۳ قرن قدمت دارد. این مسجد که به مسجد جمعه هم مشهور است در محله تاریخی دودانگه بروجرد (خیابان جعفری) واقع شده است و دارای منبر ۹ پله چوبی معروفی است که در سال ۱۰۶۸ هجری قمری ساخته شده است. در این شهر پل‌های تاریخی زیادی از جمله پل تاریخی قلعه حاتم وجود دارد که دوستداران معماری را به سوی خود جذب می‌کند.

## سوغات بروجرد

در بروجرد حتماً دست‌ساخته‌ای از ورشو بخريد و از استاد کارش بخواهید یادگاری روی آن حک کند؛ شک نکنید اگر به حرکت نرم قلم حکاکی استاد روی ورشو دقت کنید محو هنر او خواهد شد و آن موقع است که می‌فهمید چرا بروجرد شهر ورشو نام گرفته است.

در سوغاتی‌های خود حتماً خرید «ارده» را بکنجانید. بهترین مغازه‌های ارده‌فروشی در خیابان جعفری و روبه‌روی

بازار هستند، سعی کنید مقدار بیشتری ارده بخريد چون حتماً پس از اینکه به شهر خود رسیدید افسوس می‌خورید چرا از این خوراکی خوشمزه تعداد بیشتری خریداری نکرده‌اید.

شما که در بهار به بروجرد سفر کرده‌اید این فرصت را دارید که از سبزی‌های کوهی مشرف به شهر می‌چینند بخريد. در ورودی بازار سنتی بروجرد در ماه‌های فروردین و اردیبهشت زنان روستایی را با لباس محلی می‌بینید که سفره‌ای از انواع سبزی‌های کوهی را در پیاده رو پهن کرده‌اند و در کنار آن شبدر و سنگ هم می‌فروشند.

اگر در طبخ سبزی پلو از این سبزی‌های خودروی کوهی استفاده کنید از طعم اعجاب‌انگیز آن شگفت‌زده می‌شوید. وقتی این خانم‌های روستایی که عمدتاً سالخورده هستند متوجه شوند شما

گردشگر هستید حتماً جدا از خرید شما، مقداری سنگ یا شبدر به شما هدیه می‌دهند تا میهمان نوازی خود را به شما ثابت کنند. سوغاتی دیگری که ما به شما توصیه می‌کنیم بخريد خيار شورى است که در تمام جاده‌های بیلاقی اطراف شهر مخصوصاً جاده ونایی می‌توانید سراغ آن را از محلی‌ها بگیرید. این خیارهای ریز محصول زمین‌های زراعی بروجرد است.

## آش ماسوا



استان لرستان با داشتن اقلیم کوهستانی و مراتع سرسبز، بهترین دامپروری و گوشت را دارد و طبیعی است که بهترین کباب‌ها را هم داشته باشد. در سفر به این استان از هر غذایی که بگذرید نباید بدون خوردن کباب بروجرد، لرستان را ترک کنید! کباب بروجرد را بهتر است در یکی از کبابی‌های شهر نوش جان کنید و لذت ببرید اما اگر می‌خواهید درست کردن یک آش متفاوت و خوشمزه لرستان را یاد بگیرید ما یکی از غذاهای منحصر به فرد و مقوی محلی بروجرد را به شما آموزش می‌دهیم. آش ماسوا شباهت زیادی به آش رشته دارد و با نخود، بلغور گندم، پیاز، کشک ساییده غلیظ، سبزی (اسفناج، گشنیز، تره و جعفری)، روغن، نمک، فلفل قرمز و زردچوبه درست و معمولاً با نعناع داغ یا پونه خشک تزئین می‌شود. آش محلی ماسوا در بروجرد طرفداران زیادی دارد.

### مواد لازم برای ۴ نفر

- ۳۰۰ گرم نخود پخته
- یک کیلوگرم بلغور گندم
- ۳ عدد پیاز متوسط پوست کنده و خرد شده
- ۵۰۰ گرم کشک ساییده غلیظ
- ۸۰۰ گرم اسفناج، گشنیز، تره و جعفری پاک شده و خرد شده
- ۳ تا ۴ قاشق سوپ‌خوری روغن نمک، فلفل قرمز و زردچوبه به مقدار لازم
- نعناع داغ به مقدار دلخواه

### طرز تهیه آش ماسوا

کمی روغن در یک قابلمه بریزید و روی حرارت متوسط رو به بالای گاز قرار دهید تا داغ شود. سپس پیازهای خرد شده را در روغن بریزید و تفت دهید تا نرم و طلایی شوند. در این مرحله کمی زردچوبه به پیازها اضافه کنید تا بوی خامی زردچوبه گرفته شود. بلغور گندم را با ۴ تا ۵ لیتر آب در قابلمه بریزید و شعله گاز را زیاد کنید تا آب به جوش بیاید. پس از جوشیدن آب، شعله گاز را کم کنید و اجازه دهید تا بلغورها برای ۲ ساعت، کم کم بپزند. در این حین، مدام بلغورها را هم بزنید تا به ته قابلمه نچسبند. سبزی‌های خرد شده را به همراه نخود پخته به بلغورهای پخته اضافه کنید و اجازه دهید آش برای یک ساعت جا بیفتد. در آخرین مرحله از پخت، کشک، نمک و فلفل قرمز و روغن را در قابلمه آش بریزید و اجازه دهید تا با هم چند قل بخورند. آش را مزه کنید و در صورت نیاز نمک و فلفل بیشتری به آن بزنید. آش ماسوا آماده است. آش ماسوا را با نعناع داغ تزئین کرده و سرو کنید.

### مسیر سفر به بروجرد

برای رفتن به لرستان گزینه‌های مختلف از جمله سفر هوایی و ریلی هم وجود دارد اما اگر قصد رفتن به بروجرد را دارید بهترین گزینه برای شما استفاده از وسیله نقلیه شخصی است تا بتوانید از طبیعت زیبای اطراف شهر لذت ببرید. یادتان باشد در سفر به بروجرد فرصت پرسه‌زنی در مناطق بکر طبیعی را از دست ندهید چون از معدود شهرهایی است که حتی تا خرداد ماه هم می‌توانید در چشم‌انداز طبیعی شهرهمزمان با دیدن برف بر قله کوه‌های مجاور، دشت‌هایی پر از گل با مراتع سرسبز و رودخانه‌های خروشان را ببینید. مسیر سفر زمینی از تهران به بروجرد از اتوبان تهران به قم آغاز می‌شود و پس از گذشتن از اراک به بروجرد می‌رسد. مسافت تهران تا بروجرد حدود ۳۵۰ کیلومتر است. پس از رسیدن به بروجرد اصلاً مشکلی برای گرفتن جایی برای اقامت و اینکه کجاها به گشت و گذار بروید ندارید زیرا مردم این شهر اینقدر میهمان‌نواز هستند که در بیشتر مواقع از گردشگران می‌خواهند به جای رفتن به هتل و میهمانسرا، میهمان آنها باشند. در این شهر چندین هتل و میهمانسرا وجود دارد که می‌توانید در یکی از آنها اقامت کنید.

### زیبایی‌های گلدشت

در ادامه بروجردگردی خود حتماً از بیلاقی گلدشت، شیخ میری و ونایی دیدن کنید و زیبایی‌های جاده منتهی به آنها را از دست ندهید. در این جاده‌ها به هر طرف که نگاه کنید انگار یک تابلوی نقاشی پیش روی خود دارید. رودخانه، باغ‌های سیب، مزارع سرسبز و کوه‌هایی که قله‌هایش پوشیده از برف است. در ونایی شما با دیدن زلالی آب رودخانه متعجب خواهید شد. دلیلش این است که سرمنشأ این رودخانه چشمه‌ای است که آب آن حتی در گرم‌ترین ماه سال آنقدر سرد است که نمی‌توانید انگشتان دست خود را حتی به اندازه شمردن تا ۱۰ در آن نگاه دارید.

### فیلبند

جنوب شهر بابل  
فاصله از مرکز تهران: ۴ ساعت  
فعالیت: طبیعت‌گردی، کمپ، پیمایش  
بهترین فصل: بهار و تابستان

### دریاچه شورمست

سوادکوه  
فاصله از مرکز تهران: سه و نیم ساعت  
فعالیت: کمپ، طبیعت‌گردی، تفریحات آبی  
بهترین فصل: بهار و تابستان

### پل و آبشار ورسک

جاده فیروزکوه  
فاصله از مرکز تهران: ۳ ساعت  
فعالیت: عکاسی  
بهترین فصل: بهار

